



Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja



**NAČINI SPODBUJANJA VERBALNEGA IZRAŽANJA GLEDE
NA RAZVOJNO STOPNJO OTROK**

Ustvarjanje ugank in igra trgovina

Renata Novak, Vrtec pri OŠ Puconci, oddelek 3- do 5 -letni h otrok,


bralna
pismenost

Izhodišče za NAČRTOVANJE dejavnosti

- Spremljanje učenja in napredka otrok
 - *Ugotovitev: otroci imajo težave pri poslušanju drug drugega*
- Načrtovanje različnih strategij: poslušanje, pogovor, **ustvarjanje ugank ...**

➤ **Globalni cilj:**

*SPODBUJANJE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI
(besednjak, besedila, komunikacija)*

➤ **Cilji:**

- otroci se ustvarjalno izražajo v jeziku, si bogatijo besedni zaklad in si razvijajo sposobnost za sestavljanje ugank;
- otroci si razvijajo sposobnost domišljjskega sooblikovanja in rabe jezika v povezavi z mišljenjem;
- otroci upoštevajo predloge sovrstnikov;
- otroci doživljajo veselje uspeha tako pri izmišljanju kot pri reševanju ugank.

Delitev otrok

Upoštevali sva zastavljene cilje:

- otrok razvija zmožnost upoštevanja predlogov drugih otrok (interese drugih);
- enakovredno upoštevanje predlogov vseh otrok.

Dve skupini:

- v prvi skupini otroci, ki so bolj zgovorni, vedno »silijo« v ospredje;
- v drugi pa otroci, ki se le redko oglašajo.



(Takšen način delitve otrok sem izbrala izjemoma zato, da bi se lahko uveljavili in pokazali svoje znanje in sposobnosti tudi bolj tihi, zadržani otroci. Četudi raziskave kažejo, da so učinkovitejše heterogene skupine otrok, ki omogočajo, da se otroci učijo drug od drugega.)

Uvodna motivacija

- rešili smo nekaj ugank za spodbudo

Navodila za delo v skupinah

- Sestavljanje ugank o zdravi prehrani, eko vrtcu, naši zgodbici in Modrem Janu
- Pomoč – slikovni material



Otroške uganke:

1. ŠKROPI, PA NI SLAP, TEČE, Z NJO SE UMIJEMO IN JO PIJEMO.
2. OTROKE UČI, DA VARČUJEJO Z VODO, PAZI, DA NE SPUŠČAMO PREVEČ VODE, PAZI, DA NE PORABIMO DOSTI ELEKTRIKE. KDO JE TO?
3. ČE GA JEMO, SMO MOČNI, KRAVE GA NE JEDO, LAHKO JE KUHAMO ALI PA V OMAKI, PRODAJAJO GA V MESNICI.
4. KO PIHA VELIKI VETER, SE VRTIJO, POSTAVLJENE SO NA TRAVI. DELAJO ELEKTRIKO.
5. SO ZELO OKUSNE ZA NAS, VENDAR JIH NE SMEMO PREVEČ POJESTI. ČE JIH BOMO POJEDLI PREVEČ, NAS BO BOLEL TREBUŠČEK IN ZOB. KAJ JE TO?
6. NOTRI SE MEČEJO SMETI, TISTO, KAR JE V NJIH, ODPELJEJO SMETARJI. EDEN JE MODER, DRUGI JE ZELEN, TRETJI PA RUMEN. ČE DAŠ V NJIH NAROBE, MORAJO POTEM SMETARJI TO PREBIRATI.

Zaključek

1. Reševanje ugank

Prva skupina postavlja uganke drugi, ki jih poskuša rešiti.

Potem se vlogi zamenjata. Vzgojiteljica bere zapisano.

2. Refleksija zaposlitve skupaj z otroki

- Otroci so povedali, da jim je bilo všeč ustvarjati uganke, ker tega niso še nikoli počeli.
- Naloga zanje ni bila pretežka.
- Razvil pa se je “pravi” pogovor med njimi, saj se je vsak želel pohvaliti, kaj je on prispeval k posamezni uganki.
- Na koncu pa so se že začeli prepirati, kdo je komu zastavil težjo uganko.

Evalvacija vzgojitelja

- Že pri načrtovanju dejavnosti sva se zavedali zahtevnosti naloge.
- Obe strokovni delavki zaupava v znanje in sposobnosti otrok v skupini, zato sva od njih veliko pričakovali.
- Delitev otrok v skupini: Obe se vedno trudiva, da med otroki ne delava razlik in da pomagava in dava možnost tudi tistim otrokom, ki so manj samozavestni.
- Tudi po končani zaposlitvi sva ugotovili, da sva si zastavili zelo zahtevne cilje.
- Ugotavljava, da sva naredili nekaj dobrega za otroke, ker so morali razmišljati, se poslušati in upoštevati drug drugega. S tem so svoje znanje in sposobnosti tudi nadgradili.
- Za naju je bila naloga zelo zahtevna, a sva zelo zadovoljni, ker sva otrokom omogočili doživeti veselje ob doseženem uspehu.

SIMBOLNA IGRA – TRGOVINA

IZHODIŠČE

- Želja otrok spoznati poklic trgovec in **možnost uresničevanja ciljev s področja zgodnje pismenosti**

POTEK DEJAVNOSTI

- Obisk samopostrežne trgovine z živili
- Pomoč staršev pri zbiranju prazne embalaže



NAČRTOVANI CILJI:

- Otroci so sami iskali možnosti za pridobivanje določenih informacij;
- otroci so se učili drug od drugega;
- otroci so se seznanili s preglednico kot obliko in vrsto besedila;
- spodbujali sva ustvarjalnost in domiselnost otrok pri pripravi, organizaciji in uporabi sredstev in prostora;
- otroci so si razvijali predbralne in predpisalne sposobnosti in spretnosti ter prostorske predstave;
- v različnih socialnih situacijah so si otroci razvijali jezikovne zmožnosti v različnih funkcijah in položajih.

DEJAVNOSTI

- Načrt za kotiček – preglednica
 - kaj potrebujemo za ureditev kotička;
 - razdelitev nalog otrokom.
- Priprava materiala
- Delo v skupinah
 - razvrščanje embalaže;
 - označevanje polic z imeni artiklov, cene;
 - napis – ime kotička;
 - izdelava denarja, denarnic.
- Igra otrok (pisanje računov, kultura komunikacije ...)

Razdelitev otrok v skupine

- Upoštevali sva otrokovo znanje pisanja števil in črk. V vsaki skupini so bili otroci, ki to veččino že delno obvladajo. Ti so potem pomagali tudi ostalim otrokom pri delu.
- Vsak otrok je lahko sam izbral, kje pri ustvarjanju koticčka bo pomagal.

EVALVACIJA

- Pri načrtovanju dejavnosti sva otroke spodbujali k razmišljanju in poslušanju drug drugega.
- Vse, kar so povedali, so morali tudi utemeljiti. Pri tem so uporabljali nove miselne strategije in ustvarjalne rešitve.
- Pri delu v delavnicah so bili vsi otroci zelo ustvarjalni in vztrajni.
- Pri igri so otroci spoznali, da imajo simboli pomembno socialno vlogo in da je potrebno sporočilo zapisati tako, da ga bodo znali drugi prebrati in razumeti.
- Otroci so prepoznavali in razumeli vlogo tiska, prepoznavali napise in posamezne črke.

Vse otroke sva pohvalili za njihovo ustvarjalnost, komunikacijo in sodelovanje.



Strokovni viri in literatura:

- Grginič, M. idr. (2005). Porajajoča se pismenost. Domžale: Založba Izolit.
- Grginič, M. idr. (2008). Vsak po svoji poti do pismenosti. Mengeš: Založba Izolit.
- Kordigel Aberšek, M., in Jamnik, T. (1999). Književna vzgoja v vrtcu. Ljubljana: DZS.
- Marjanovič Umek, L., Kranjc, S., in Fekonja Peklaj, U. (2006). Otroški govor: razvoj in učenje. Domžale: Založba Izolit.
- Marjanovič Umek, L. (2012). Simbolno okolje kot podpora razvoju pismenosti. V: Sivec, M., in Fras Berro, F. (ur.), Kako otrok raziskuje, se uči in izraža: področje narave in jezika ter učenje učenja. Zbornik prispevkov. 10. posvet vrtcev Slovenije. Ljubljana: zavod Republike Slovenije za šolstvo, str. 10–24.

*Otroci poslušajo besede. Besede so glasba človeških glasov.
Otroci čutijo besede: so mehke - trde - okrogle - špičaste?
Otroci poskušajo besede: so sladke - slane - kisle - grenke?
Otroci duhajo besede. Besede so cvetni prah na rožah stvari.
Otroci imajo radi besede. Zato imajo tudi besede radi otroke..."*

(Novak, B. A., 1991: 24)